

Participatie

Gemeenteraad Kerkrade

25 februari 2021

Van der Schoot Advies

Even voorstellen….

- Adviseren en opleiden
- Auteur/eindredacteur:

Afwijken van het omgevingsplan: locatieontwikkeling

- Onderdeel van: www.omgevingswetwerk.nl
- Blogs: www.vanderschootadvies
- info@vanderschootadvies.nl

Van der Schoot Advies

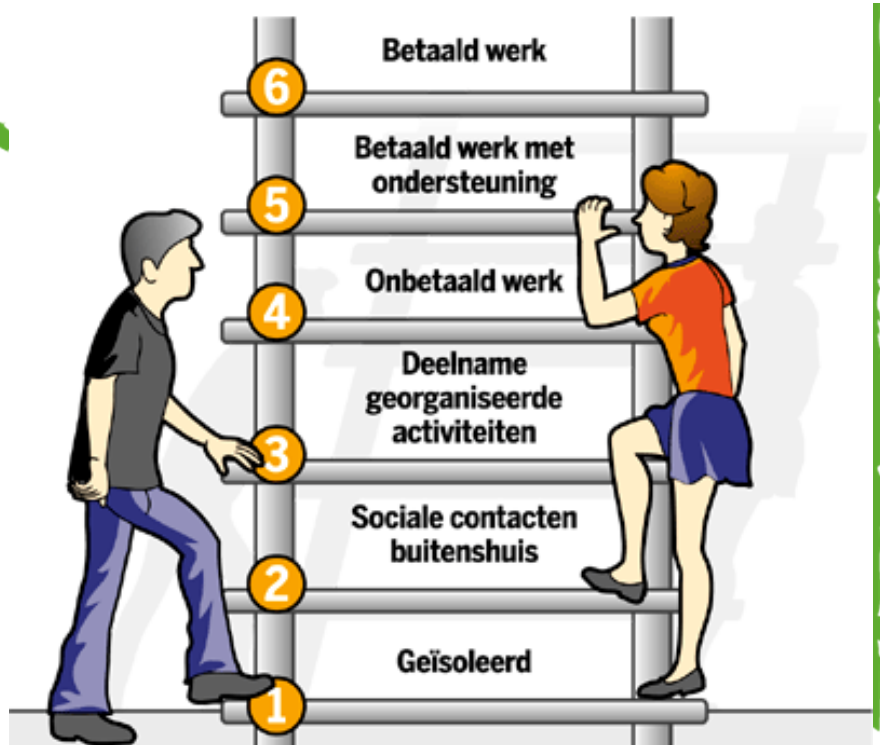
Deel 1

- Introductie

Participatie

- Doel: inwoners doen meer zelf, zijn zelf verantwoordelijk
- Sociaal Domein = kunnen meedoen aan de maatschappij (arbeid, zelfstandig wonen, dagbesteding, onderwijs, onderlinge hulp, vrijwilligerswerk, in verenigingen en sociale netwerken).
- Fysiek Domein (omgevingswet) = betrokkenheid bij veranderingen in de fysieke leefomgeving
- 2 soorten:
  - Burgerparticipatie
  - Overheidsparticipatie

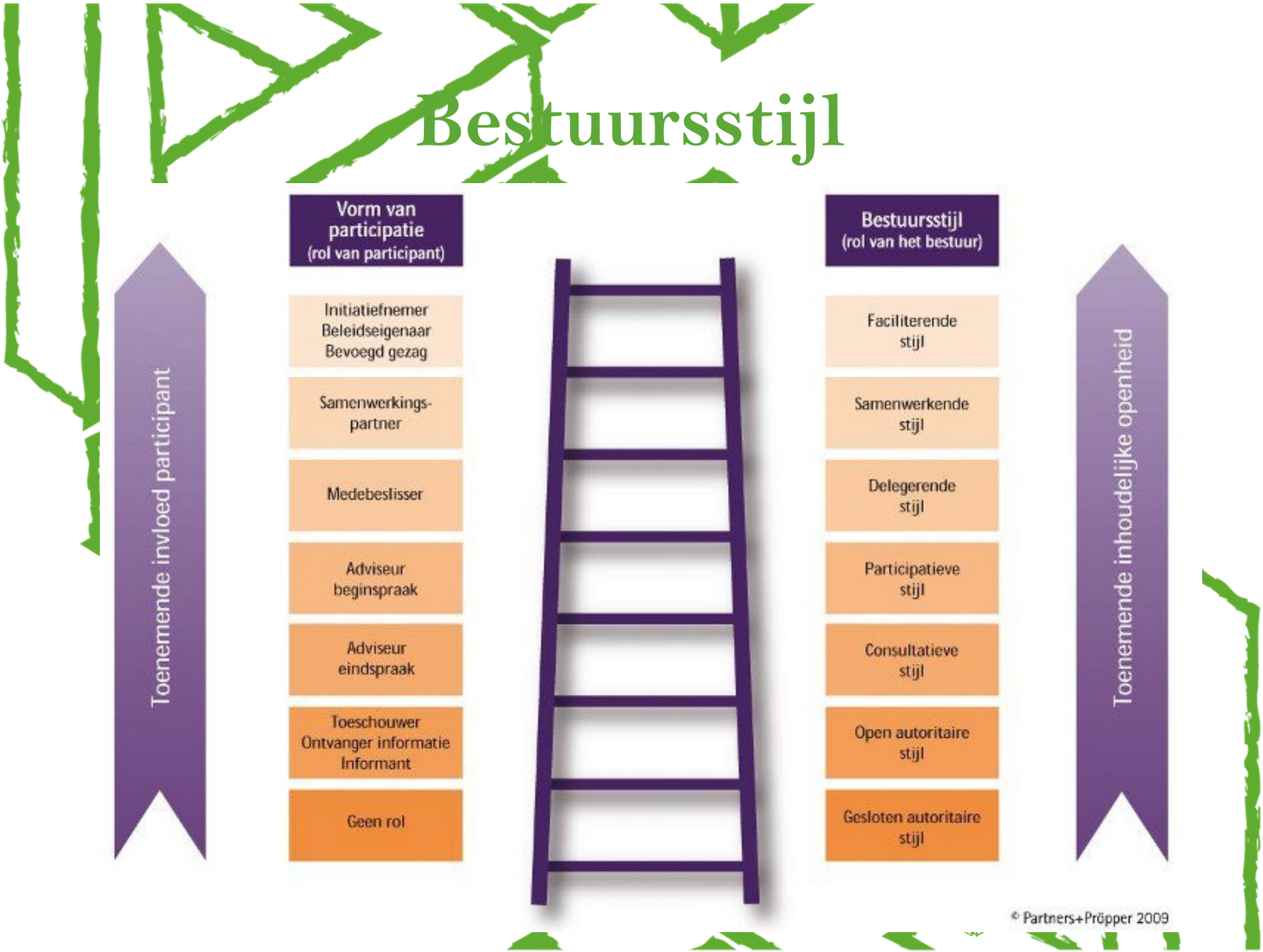
Participatieladders

Van der Schoot Advies

Bestuursstijl

Wat kennen we al?

- Inspraakverordening:
  - Inspraak op beleidsvoornemens
- Algemene wet bestuursrecht:
  - Zienswijzen op ontwerp besluiten en aanvragen
  - Bezwaarschriften op genomen besluiten.

- = negatief reageren
- = overheid in de verdediging
- = vaak juridisch gekleurd
- = vaak een front van overheid + initiatiefnemer bij concrete besluiten.

De gemeenteraad

- Kaderstellend
- Controlerend
- Volksvertegenwoordiger = algemeen belang afwegen
- (stelt commissies in)
- Bewaker van participatieprocessen:
  - Participatiebeleid/verordening
  - Bij de eigen besluiten (omgevingsvisie en omgevingsplan)
  - Controleren bij vergunningen
  - Evalueren of het goed gaat

Spanningsveld

volksvertegenwoordiging

- Algemeen belang
- Belangen afwegen
- Standpunten overwinnen, kiezen en verbinden
- Verandering rol voor en na verkiezing
- Pijn verdelen
- Participatie organiseren en bewaken

participatie

- Eigen belangen
- Belangen behartigen
- Bereidheid tot standpunten overwinnen?
- Kiezers
- Pijn vermijden of dragen
- Draagvlak willen

Deel 2

Doelen Omgevingswet

Geest van de wet

Verbeterdoelen

Maatschappelijke doelen

deregulering | digitalisering | decentralisering

tijdgeest

Van der Schoot Advies

Maatschappelijke doelen (art. 1.3)

- 'Deze wet is met het oog op
  - duurzame ontwikkeling,
  - de bewoonbaarheid van het land en
  - de bescherming en verbetering van het leefmilieu

- gericht op het in onderlinge samenhang

(a) bereiken en in stand houden van een
  - veilige en gezonde fysieke leefomgeving en
  - een goede omgevingskwaliteit
  - (ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur),

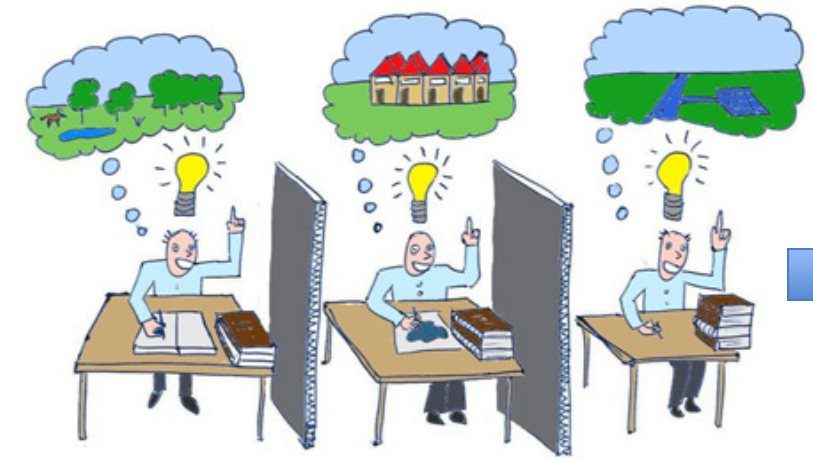
en

(b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.'

Opgaven:
- Circulaire economie/Kringlooplandbouw
- Van het gas af
- Minder stikstof
- Meer biodiversiteit
- Klimaatbestendig
- Toegankelijk voor iedereen
- Woningaanbod
- Migranten/inclusieve samenleving
- Positieve gezondheid/gezondheidsbescherming

Ow: Anders kijken + anders werken!!

Filosofie

- Fysieke leefomgeving = gezamenlijke verantwoordelijkheid
- Nodig: vertrouwen overheid – burgers vv.
- Nodig = 'Verinnerlijking maatschappelijke doelen'
- Hoe?
  - zorgplichten: art. 1.6 Ow: 'Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.'
  - (vroege) participatie bij alle instrumenten

Wat is vroeg?

- **Voordat** er een concreet plan/ aanvraag/keuze is gemaakt.

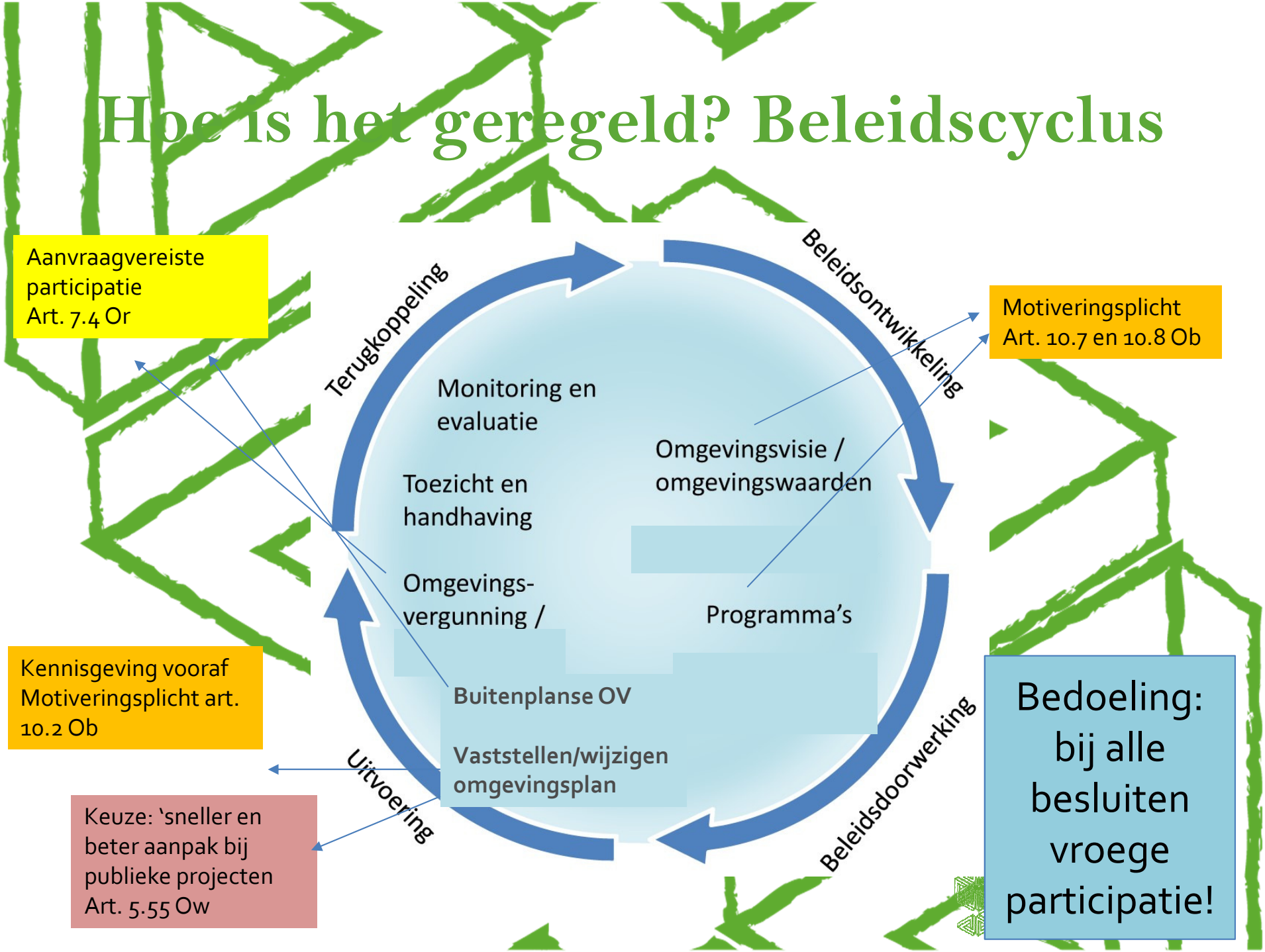
- Doel:
  - alle informatie ophalen
  - tbv betere besluiten en aanvragen
  - = hopelijk draagvlak en minder geschillen.

- van negatief reageren naar positief mee kunnen doen.

- = paradigmawisseling
- = cultuuromslag????

Hoe is het geregeld? Beleidscyclus

Vroege participatie vraagt om:

- = van te voren goed over nadenken:
  - Met wie?
  - Waarover
  - Wanneer?
  - Hoe?
  - Vaardigheden?

- Per proces een aanpak kiezen

- Zie tips Nationale Ombudsman, Aandeslagmetde omgevingswet.nl etc.

Hoe?

Omgevingsscan: fysiek en sociaal!

Verwachtingenmanagement:

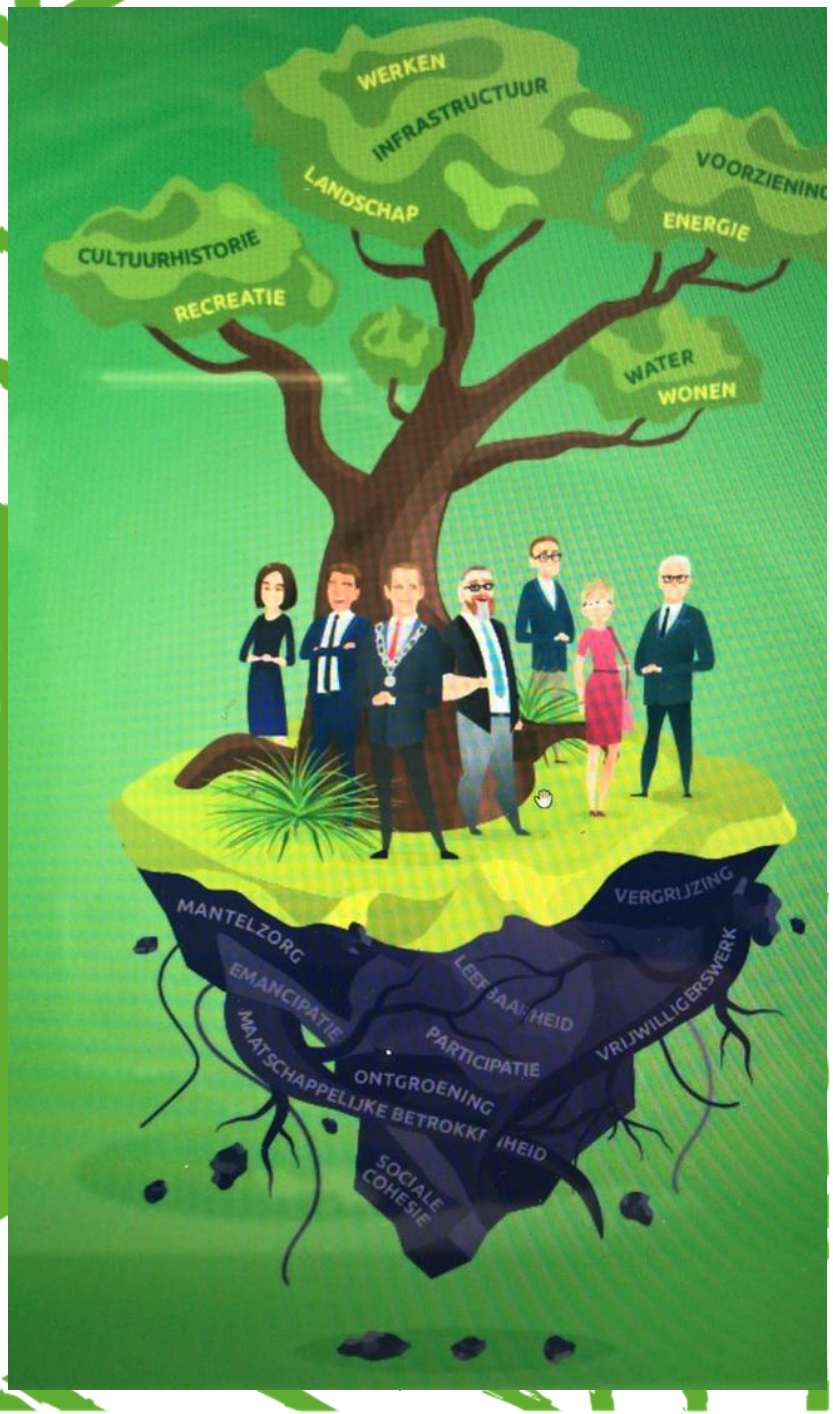
- Gezamenlijk startsituatie bepalen = kwaliteit leefomgeving
- Duidelijke doelen = opgave voor omgevingsvisie/programma's = ambities!!
- Aanpak uitleggen

Vroeg

Laat mensen vertellen en dromen

Gebruik de input: kom op alles terug

Zorg voor begeleiders die het kunnen!!!

Wat moet begeleider kunnen?

- Ontwerpen op basis van 'input van anderen': kunnen ophalen, kunnen luisteren, creatief zijn, dingen terug laten komen.
- Ja mits houding: initiatieven positief benaderen, stimuleren meekoppelkansen, ombuigen naar wat wel kan = meer dan toestaan of weigeren.
- Verbindend onderhandelen: als overeenstemming uitblijft = stijl van procesmanagement.
- Gevoel voor mensen, menselijke maat, menselijke beweegredenen.

Per fase andere vaardigheden

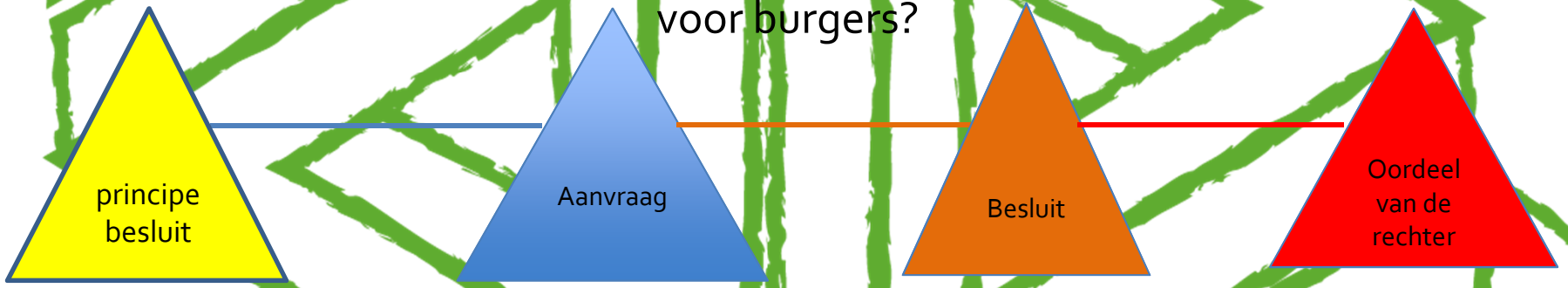
Wat is mogelijk en gewenst?

Wat leeft er?

Gevolgen voor de omgeving?

Rechtsgevolgen voor burgers?

Verdediging van het besluit

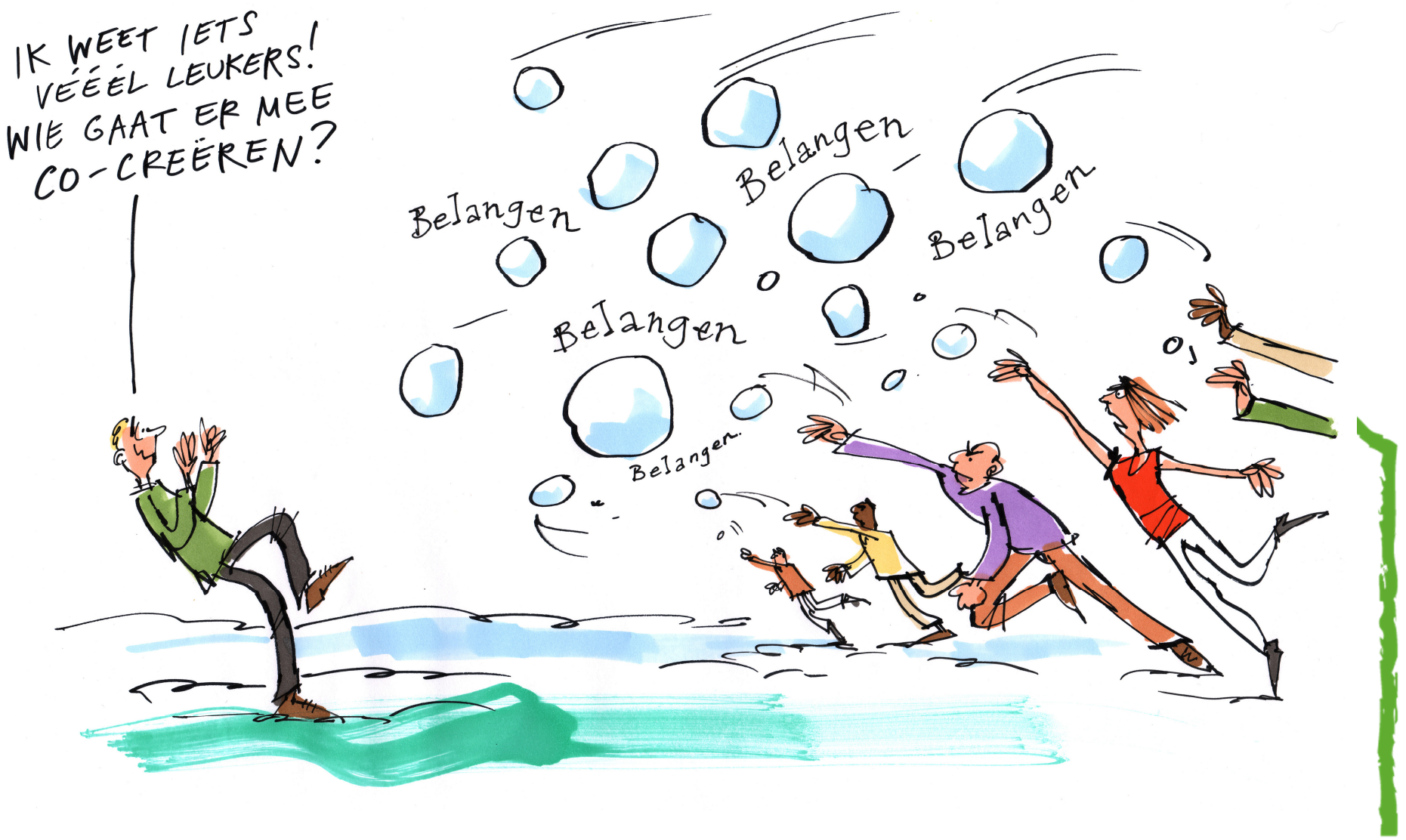
Vroege participatie

swijze
waar

Hoger beroep

Van der Schoot Advies

Wel een uitdaging….

Raad en participatie Ow

- Bewaken dat vroege (zinvolle) participatie plaatsvindt
  - Omgevingsvisie, omgevingsplan = eigen verantwoordelijkheid
  - Programma, omgevingsvergunning = controlerende rol
  - Evalueren en leren
- Participatiebeleid vaststellen
- Lijst van verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsvergunningen
- Organisatie in staat stellen tot participatie:
  - Kost tijd – geld
  - Vaardigheden en kennis
  - Aanpassen werkprocessen

Slot

Rest mij..

… u allen een goede paradigmawisseling toe te wensen!

info@vanderschootadvies.nl

Van der Schoot Advies